

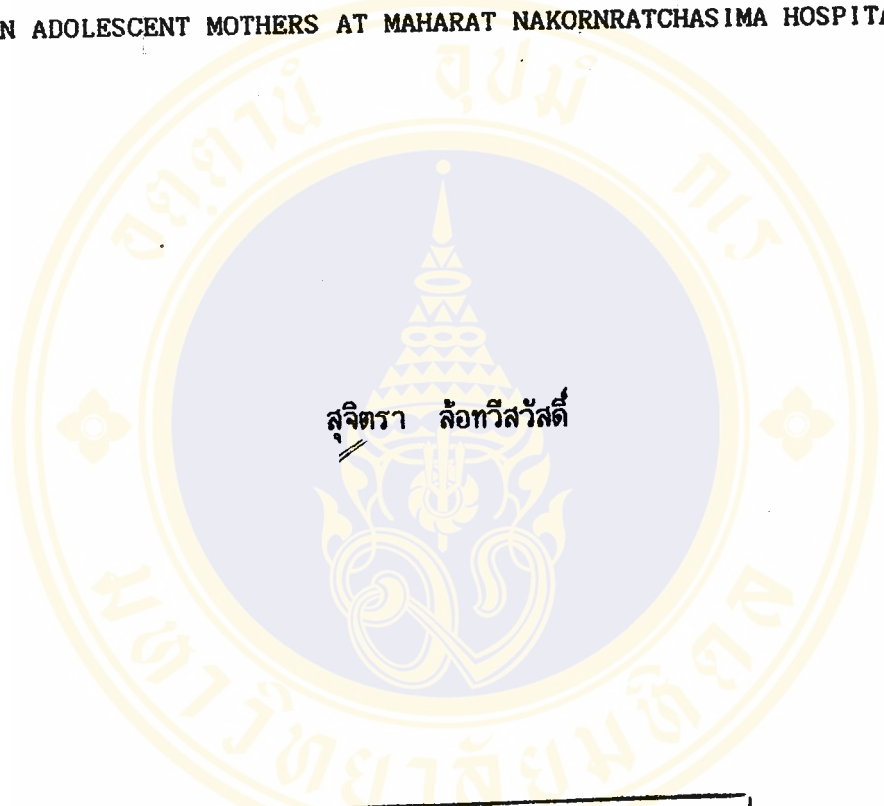
20 S.A. 2532

ภาวะแทรกซ้อนและผลการคลอด

ของมารดาวัยรุ่น ในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2530

PREGNANCY OUTCOME

IN ADOLESCENT MOTHERS AT MAHARAT NAKORN RATCHASIMA HOSPITAL

สุจิตรา ล้อทิวส์ดี

อภินันทนาการ

จาก

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ม.พ.ติด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2532

ชื่อวิทยานิพนธ์

ภาวะแทรกซ้อน และผลการคลอด ของมารดาวัยรุ่น ในโรงพยาบาล
มหาราชนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2530

ผู้วิจัย

สุจิตรา ล้อทวิสวัสดิ์

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

- นายแพทย์วินิต พัวประดิษฐ์, รองศาสตราจารย์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- นายแพทย์สมศักดิ์ สุทัศน์ารุณี, รองศาสตราจารย์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- นายแพทย์ประทีป โอประเสริฐสวัสดิ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- ประมวล จารุตระกูลชัย, นายแพทย์
โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

วันที่สำเร็จการศึกษา

28 กุมภาพันธ์ 2532

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงลักษณะการรับบริการ ภาวะแทรกซ้อน และ ผลการคลอดของมารดาวัยรุ่น เปรียบเทียบกับมารดาอายุ 20-30 ปี โดยวิธีการศึกษาย้อนหลัง จากสมุดรายงานการคลอดและเวชระเบียน จากมารดาที่คลอดบุตรคนแรก ครรภ์เดียว ใน โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2530 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2530 โดยมีกลุ่มศึกษาเป็นมารดาวัยรุ่นอายุ 13-19 ปีทุกราย จำนวน 775 ราย และกลุ่มเปรียบเทียบ

เป็นมารดาอายุ 20-30 ปี จำนวน 1,550 ราย โดยสุมแบบมีระบบจากมารดาอายุ 20-30 ปี จำนวนทั้งสิ้น 3,650 ราย

ผลการศึกษา

ลักษณะการรับบริการฝากครรภ์ของกลุ่มมารดาวัยรุ่น พบว่าไม่ได้ฝากครรภ์ ร้อยละ 10.1 ส่วนใหญ่มาฝากครรภ์ในไตรมาสสาม ร้อยละ 43.5 และตรวจครรภ์จำนวน 1 ครั้ง มากที่สุดร้อยละ 21 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าไม่ได้ฝากครรภ์ ร้อยละ 2.1 ส่วนใหญ่มาฝากครรภ์ในไตรมาสที่สอง ร้อยละ 35.8 และตรวจครรภ์จำนวน 4 ครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 16.3 และพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการฝากครรภ์ อายุครรภ์เมื่อมาฝากครรภ์ครั้งแรก และจำนวนครั้งของการฝากครรภ์ ของมารดาทั้งสองกลุ่ม

ภาวะแทรกซ้อนและผลการคลอด พบว่ากลุ่มมารดาวัยรุ่นมีอัตราส่วนที่สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ เกี่ยวกับภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ร้อยละ 11.3 และ 5.0) ระยะที่สองของการคลอดยาวนาน (ร้อยละ 6.3 และ 4.8) ภาวะมีไข้หลังคลอด (ร้อยละ 1.7 และ 0.7) ค่ะแนสภาพทารกหลังคลอดต่ำ (ร้อยละ 3.5 และ 1.0) ทารกแรกคลอดน้ำหนักน้อย (ร้อยละ 15.1 และ 7.6) และทารกเกิดไว้ชีพ (ร้อยละ 0.9 และ 0.7) จากการศึกษาครั้งนี้ พบภาวะแทรกซ้อนระยะตั้งครรภ์ ภาวะแทรกซ้อนระยะหลังคลอด ค่ะแนสภาพทารกหลังคลอดต่ำ และทารกแรกคลอดน้ำหนักน้อยในกลุ่มมารดาวัยรุ่น แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จากกลุ่มเปรียบเทียบ แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในภาวะแทรกซ้อนระยะคลอดและการคลอดผิดปกติของกลุ่มมารดาวัยรุ่นและกลุ่มเปรียบเทียบ และเมื่อควบคุมด้วยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม สุขภาพ และการรับบริการ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า นอกเหนือจากอายุ ยังมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม สุขภาพ และการรับบริการ ที่มีอิทธิพลต่อภาวะแทรกซ้อน และผลการคลอดของมารดาวัยรุ่น จึงควรให้การศึกษาและการดูแลอย่างเหมาะสม เพื่อลดภาวะแทรกซ้อน และผลการคลอดที่ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มมารดาวัยรุ่น

Thesis Title   Pregnancy Outcome in Adolescent Mothers at Maharat
Nakornratchasima Hospital.

Name   Suchitra Lawtaweewasawat

Degree   Master of Science (Human Reproduction and Population
Planning)

Thesis Supervisory Committee

- Winit Phuapradit, M.D., M.P.H.
Associate Professor, Faculty of Medicine
Ramathibodi Hospital, Mahidol University
- Somsak Suthutworavut, M.D, F.C.O.G.T., Dip in Field
Epidemiology, Associate Professor,
Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital,
Mahidol University
- Pratak O'Prasertsawat, M.D., F.C.O.G.T.
Assistant Professor, Faculty of Medicine
Ramathibodi Hospital, Mahidol University
- Pramual Charutragulchai, M.D., F.C.O.G.T.
Maharat Nakornratchasima

Date of Graduation   February 28, 1989

ABSTRACT

The object of this historical prospective study was to compare the antenatal care, complications and delivery outcome among adolescent mothers with mothers whose age was between 20-30 years old. Data were collected from hospital records of singleton primiparity mothers who had delivered at Maharat Nakornratchasima Hospital during January 1, 1987 to December 31, 1987. The study group consisted of 775 adolescent mothers whose age were between 13-19 years old. The control group consisted of 1,550 mothers who were systematically sampled from 3,650 mothers whose age were between 20-30 years old during the same period.

Result

10.1 percent of adolescent mothers had no antenatal care, 43.5 percent first attended in third trimester and 21.0 percent attended only once. In control group 2.1 percent had no antenatal care, 35.8 percent first attended in second trimester and 16.3 percent attended at least four times. The antenatal care, gestational age at booking and frequency of attendant were significantly difference in both groups.

When the complications and delivery outcome of the adolescent mothers group were compared to the control group, the adolescent mothers had higher incidence of pregnancy induced hypertension (11.3 and 5.0 percent), prolonged second stage of labour (6.3 and 4.8 percent), puerperium fever (1.7 and 0.7 percent), low apgar score (3.5 and 1.0 percent), low birth-weight (15.1 and 7.6 percent) and still

birth (0.9 and 0.7 percent). Antenatal care, postpartum complications, low apgar score and low birth-weight were significantly difference between the adolescent and the control group, but not significantly difference in intrapartum complications and abnormal delivery. When factors of socioeconomic status, maternal health and antenatal care were controlled, the significant difference was only slightly altered.

The conclusion was that, not only age socioeconomic status, maternal health and antenatal care affect the complications and delivery outcome in adolescent mothers; appropriated education and care will also help to reduce the undesirable pregnancy outcome in adolescent mothers.